

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

νη, ή πρώην Αὐτοκράτειρα τῆς Γαλλίας Εύγενια ἀπέθανε. Άνδαλουσία κόμισσα, εἰλικυσε διὰ τῆς χάριτος, τῆς καλλονῆς, τοῦ πνεύματος τὸν Αὐτοκράτορα Ναπολέοντα Γ' δοτις τὴν ἐνυμφεύθη τῷ 1853. Διὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν της κατέστη δημοφιλής. 'Άλλ' ὁ Γαλλογερμανικὸς πόλεμος, τὸν ὃ τοῖν λέγεται ὅτι εἰσηγήθη, ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ πικρῶν δι' αὐτὴν δοκιμασιῶν. Ἐχασε τὸ στέμμα, ἔχασε τὸν ἄνδρα της, τὸν μόνον υἱόν της φονευθέντα ὑπὸ τῶν Ζουλοῦ τῷ 1879. 'Απεσύρθη πάσις κοσμικῆς κινήσεως, ταξιδεύουσα ἀλλὰ καὶ ζῶσα μὲ τὰς ἀναμνήσεις της. Ἐφερε μὲ καρτερίαν τὰς πικρίας μιᾶς ὀλοκληρούν πεντηκονταετίας καὶ ἀπέθανε εἰς Μαδρίτην, παρὰ τὸν πατρικὸν οἴκον εἰς Ἰλικίαν 94 ἔτῶν.

ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ...

‘Απὸ ἐν περιοδικὸν τῆς Σμύρνης μεταφέρομεν μερικοὺς τίτλους ποιημάτων, ἐμμέτων καὶ πεζῶν, καὶ τὰ δινόματα τῶν συγγραφέων.

Δάκρυνες ἵστορίες, ‘Ωρα XII, 'Ανθοξάνοιγμα, Αὔγηνά κι' 'Αστείευτα, Μοιρόγραφτα, Φεγγαγαυγιές, 'Απ' τὰ κουρέλια μου, Χάδια ματιῶν, Νεφελόπορος, Τρωτά κι' 'Αλύτρωτα, Μοτέρνα, Σιγομίλητα, 'Αγριόροδα. Δύσης Μάρμαρος Λέλος Βενέέης, Μ. Καλοναϊός, Δυόσος Λάρας, Γρ. Χατζέλης, 'Ισανδρος 'Αρις, Γιάννης Χατζίνης, Χ. 'Αγγελομάτης, Γιάγκος Καμέλης, Γιάννης Ζήσης, Α. Μαγγανάρης. Εἰλικρινέστερος δλῶν εἶνε δ ἐπιγράφων τὰ ποιήματά του μὲ τὸν τίτλον «Ἐξωφρενισμοί.»

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ—ΓΕΛΩΤΕΣ

Σταχυολογοῦμεν ἐξ Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων τὰς ἔξης φράσεις ἐπὶ λέξει :

‘Αμφότεραι καὶ αἱ δύο Κυβερνήσεις».

«Ο κ. Πρωθυπουργὸς διεπεραιώθη ἐπὶ τῆς «Ἐλλῆς», συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. (ἔπον-

ται τέσσαρα δινόματα) καὶ τῆς ἀνεψιᾶς του, ἥτις καὶ ἀπέπλευσεν εἰς Τάραντα».

«Ο ἀστυνύμος διέταξεν ἀστυνομικὰς μεθόδους, αἵτινες κατὰ λάθος συνέλαβον τρεῖς δικαστάς. *

«Ἡ ἀρρενοπρεπής τραχύτης συνεκεράσθη μὲ τὸν πλέον ἀποπνευματωμένον αἰσθησιασμὸν τῆς μουσικῆς».

«Ἡ πόλις δονεῖται ἀπὸ τὸν ωυθὺν τῆς ἀγαλλιάσεως».

‘Απὸ μίαν πολεμικὴν ἀνταπόκρισιν. . . μὲ τονώνουν ὄλιγον καὶ φευγατίζουν τὸν ὑπνον ἀπὸ τὰ βλέφαρα . . . »
«. . . ἥτοι γεμάται ἀπὸ εἰρώνευμα λεπτὸν καὶ ἔκλεκτόν.»

‘Απὸ μίαν νεκρολογίαν.

«. . . ὁ μεγάλος πατριώτης, ὁ τεράστιος φίλος».

‘Απὸ ἄλλην νεκρολογίαν.

«... Εἰς τὸ ἄκρον τῶν λεπτοτάτων δακτύλων ἔτρεχε πολλάκις κάλαμος εὐγλωττίας ἐγκρατούς καὶ ὅξυνοίας διορατικοτάτης».

‘Απὸ ἄλλην :

«... Ἐξεφώνησε μὲ πυρώδη καὶ μελίφθογγον ἀρχαίαν γλῶσσαν τὸν ἐπιμνημόσυνον».

*

‘Απὸ ἐν ποίημα τοῦ κ. Μπεκέ.

Κ' εἶχαν τοῦλεγε ἡ μαμμή καὶ γεννηθιμιό τους σὲ κακόπλαστο κορμὶ τριχερὰ σημάδια.

‘Ολη μέρα κόρνιαξ κι' ὅλη μέρα δικνοῦσε
ζουφωγμένη στὸ ζεστὸ τῆς καλύβας τζάκι.

Λάλα ἀερολούσματα τῆς λαλούσαν ἔλα
μὲς στῆς γούρνας τὸ νερὸν λαζουλὶ κοχλάδι.

Διὰ τὴν ἀντιγραφήν *Αλιεὺς

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

γελος Βλάχος *) ἀπέθανε τὸ μεσονύκτιον τῆς 18 Ιουλίου, κατόπιν χρονίας νόσου.

‘Εγεννήθη τῇ 25 Μαρτίου 1838 ἐν Ἀθήναις καὶ διπήρεξεν υἱὸς τοῦ Σταύρου Βλάχου πο-

*) Εἰκόνα καὶ σκιαγραφίαν του ἐδημοσίευσεν ἡ «Πινακοθήκη» ἐν τόμῳ Β' σελ. 219.

λιτευτοῦ Ἀττικῆς καὶ ὑπουργοῦ.

Τῷ 1860 ἀνηγρεύθη διδάκτωρ τῆς νομικῆς, συνεπλήρωσε δὲ τὰς σπουδάς του ἐν Γερμανίᾳ. Υπηρέτησεν εἰς διάφορας δημοσίας θέσεις διατελέσας Τμηματάρχης καὶ Γεν. γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, Τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, πρεσβευστὴς ἐν Βερολίνῳ, Νομάρχης Κερκύρας, Υπουργὸς τῆς Παιδείας (1895), Γεν. διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων, Διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρου. Δετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας τῶν Δραματικῶν συγγραφέων καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Εἳν. Ἀριστείου. Ἀντιπροσώπευσε τὴν Ἐλλάδα εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου τῷ 1878 μετὰ τοῦ Θ. Δεληγιάνη καὶ τοῦ Α. Ραγκαβῆ, ἔξελέγη δὲ βουλευτὴς Ἀττικῆς τῷ 1885. Εἶχε τιμηθῆ μὲ 13

ἀνώτερα παράσημα διαφόρων ξένων κρατών, ἐν οἷς διὰ τοῦ Πρωσσικού μεγαλοσταύρου, τοῦ Σαξωνικοῦ καὶ τοῦ Βαυαρικοῦ. Ἐλληνικὰ παράσημα εἶχε τὸν Ταξιάρχην ἀπὸ τοῦ... 1882. Ἐκτὸτε καμμία κυβέρνησις δὲν ἔσκεψθη νὰ τὸν προσαγάγῃ, αὐτὸν ὅστις προήγαγε τόσον τὰ Ἑλλην. γράμματα. Εἶναι δὲ καὶ δὲ πρώτος τῆς πρώτης πεντάδος δὲ λαθὸν τὸ Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. Ἐφερεν ἐπίσης τὸν Ταξιάρχην τῶν Ἀκαδημαϊκῶν δαφνῶν τῆς Γαλλίας.

Μακρότατον κατάλογον ἀποτελοῦν τὰ δημοσιευθέντα ἔργα του, ἀρίνει δὲ οὐκ διλγά ἀνέκδοτα. Ἐκ τῶν πρώτων σημειώσμεν τὰ κυριώτερα.

Νομικά: Περὶ ὑπάτων ἐν Ρώμῃ (1856). Περὶ δρκωτοῦ συστήματος.

Φιλολογικά: Τὸ Ὁμηρικὸν ζήτημα, πραγματεία βραβευθεῖσα ἐν τῷ Ροδοκανακείῳ ἀγῶνι τῷ 1866. Ἀνάλεκτα εἰς δύο τόμους, δημοσιευθέντα εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Μαρασλῆ εἰς ἂ συνεκεντρωσε τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς λογογραφικῆς καὶ κριτικῆς ἔργασίας του. Εἰς τὸν α'. τόμον περιελήφθησαν 11 Διηγήματα (ἐκ τῶν δυοῖν ταῖς καλλίτεραν εἴναι τὰ «Χρήματα») Κοινωνικαὶ εἰκόνες καὶ Ἀθηναϊκαὶ ἐντυπώσεις. Εἰς τὸν β'. τόμον περιέλαβε κριτικὰς μελέτας του περὶ τῶν ποιητῶν Σούτσων, Καρασούτσα, Τερτσέτη, Ζαλοκώστα, περὶ Γεωργίας Σάνδης, περὶ Ζολᾶ καὶ τῆς φυσιογραφικῆς σχολῆς, περὶ Ἑλλην. δραματικοῦ Θεάτρου, περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀΐνε, περὶ τῆς ποιητείας "Ἄδας Νέγρη, ἦν πρώτος ἐγνώρισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταφράσας ἀριστοτεχνικῶς τὴν συχνὰ ἔκτοτε ἀπαγγελούμενην Νεκροφίαν, περὶ Ἀλεξ. Βυζαντίου καὶ τὴν πικρόχολον ἐπίκρισιν τῆς μεταφράσεως τοῦ «Φάσουστ» ὑπὸ τοῦ κ. Στρατήγη.

Ποιητικαὶ οὐλλογαῖ. Ἡώς (1857), Ὦραι (1860) Στίχοι (1865) Ἐκ τῶν ἐνόντων (1866), Λυρικὰ ποιήματα (1875).

Κωμωδίαι τέσσαρες, ὧν τρεῖς βραβευθεῖσαι. Πρὸς τούτοις συνέγραψε Γαλλιστὶ μίαν μονόπρακτον κωμωδίαν Α qui l' aura παρασταθεῖσαν τῷ 1913 καὶ μίαν Γερμανικὴν διατριβὴν τῷ 1864.

Μετέρραπε τὰ ἔξῆς ἀριστουργήματα τῆς παγκοσμίου φιλολογίας: Μαζέππας τοῦ Βύρωνος, Ποιητικαὶ μελέται Λαμπρτίνου, Ἀντίνοος τοῦ Χάιζε, Κλαβίγιος τοῦ Γκαίτε, Ἰστορία τῆς Ἑλλάδος τοῦ Μενδελσώνος, Νάθαν δ Σοφδὲς τοῦ Λέσιγγ, Χάινε Τραγούδια, Σοφοκλέους Οἰδίπους τύραννος καὶ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, Μαθήματα δραματολογίας τοῦ Γιραρδίνου, τοῦ Σαλκσπηρ Ἀμλετ, Ὁθέλλος, Βασιλεὺς Λήρ, Μάκβεθ, Ρωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα, τοῦ Ρακίγια δ Βρεττανικὸς, Μῆδεια τοῦ Λεγκουβέ, Δὸν Κάρολος τοῦ Σίλλερ, Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις τοῦ Πιζά. Ἡ ἔργασία του αὐτῆς δεικνύει τὸ ἔξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον του διὰ τὸ Ἑλλ. θέατρον, χάριν τοῦ δυοῖου δὲν ὥκησε νὰ δεχθῇ τὴν θέσιν καθηγητοῦ τῆς δραματικῆς σχολῆς τοῦ Ὄδεου.

Συνέγραψε Λεξικὸν Ἐλληνογαλλικόν, ἔγραψε μελέτας περὶ Παράσχου καὶ Σουΐζη, μετέφρασε τὸν «Ἐκφυλισμὸν» τοῦ Μάξ Νορδάκου, Ιστορικὴ δ' ἔμεινεν ἡ ἀπὸ τοῦ έντιματος τοῦ «Παρνασσοῦ» μονομαχία του μετὰ τοῦ Ροΐδου διὰ τὸ ζήτημα ὃν δὲ ποιητὴς γίνεται ἡ γενναῖται.

Καὶ ὡς δημοσιογράφος ἐπίσης διεκρίθη. «Ἡρχισε γράφων νεώτατος, τὸ πρώτον του δὲ δοκίμιον ἐδημοσίευσε τῷ 1852 εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Φιλομαθῶν». Ἐκτὸτε ἐδημοσίευσεν ἀρθρα καὶ μελέτας εἰς δεκάδας ἐφημερίδων, ὑπῆρξε δὲ διευθυντὴς τοῦ «Νεολόγου» τῷ 1875 καὶ ἀργότερα τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συνητήσεων».

Ἡ ἀπλὴ ἀναγραφὴ τῆς ἔργασίας του προκαλεῖ ἀδιαφιλοείκητον τὴν ἐκτίμησιν. Πνεῦμα εὐρὺ ἐσκέρπισε γύρω του ἀδιακόπως ἀκτίνας. Ἐγκυλοπαιδικὴ μόρφωσις, δξύτης ἀντιλήψεως, κρίσις ἀσφαλής, ἀμείλικτος εἰρωνεία τὸν ἔχαρακτήριζε. Τὸ δονούμα του ἐσυμβόλιζε τὴν ἀκμὴν τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων. Ἀκούραστος καὶ πολυγραφτατος ὡς λόγιος, ἀξιοπρεπής καὶ σεβαστὸς ὡς ἀνθρώπος, ἀτεγκτος ὡς χαρακτήρ. Ἐσχάτως εἶχεν εἰπῆ τὰ ὠραῖα αὐτὰ λόγια :

— Ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν ἔξεφρασα ἄλλο ἀπ' δι, τι φρονῶ. Δυσηρέστησα διὰ τοῦτο πολλούς, ἀλλὰ δὲν ἡμποροῦσα νὰ κάμω διαφορετικά. Διὰ τὸν χαρακτῆρα του αὐτὸν εἶχεν ἀποκληθῆ ἄλλοτε Βλάχος—Βράχος.

Ἀνήκει εἰς τὴν γενεὰν ἡτοις ἔχει νὰ ἐπιδειξῃ εἰς ὅγκον ἔργασίας καὶ κοινωνικὴν ἐμφάνισιν ἐνα Ἀλέξανδρον Ραγκαβήν, μὲ τὸν δρόπον πολλὰς ἔχει δμοιότητας, ἐνα Σπυρίδωνα Λάδμπρον.

Ἐκαλλιέργησεν ὅλα τὰ εἰδη του λόγου: διήγημα, θέατρον, ποίησιν, κριτικήν, σάτυραν, ἀρθρογραφίαν, 8πως καὶ εἰς δημοσίας θέσεις ποικίλας ὑπηρέτησε, εἰς δλας εύδοκιμως, χωρὶς νὰ ἀπομακρυνθῇ τῶν φιλολογικῶν του ἔργασιων.

Ἀπόρετατείας σχεδὸν ὡς ἐκ τῆς σωματικῆς του καταστάσεως δὲν ἔγραψε καὶ ἐθεώρει ἑαυτὸν δυστυχῆ. Ἐσχάτως μόνον ἔγραψε σύντομα ποιήματα καὶ σατυρικὰ τινὰ ἐπιγράμματα. Μὲ τὴν ποίησιν ἤρχισε γράψων καὶ μὲ αὐτὴν ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του. Ἀπὸ ἑτῶν δὲν ἔξηρχετο τοῦ οίκου του κατόπιν πτώσεως ἐκ τοῦ τράμ, καθ' ἦν ἐπαθε κατὰ τὸν πόδα καὶ ἔνεκα βλάβης τῆς δράσεως Ἐλάχιστοι πιστοὶ θαυμασταὶ του τὸν ἐπεσκέπτοντο καθηλωμένον εἰς μίαν πολυθρόναν· Μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας διετήρει ἀκμαίας τὰς πνευματικάς του δυνάμεις, ἀς καταπονθηθεῖσας ἐκ τῆς συνεχοῦς καὶ γονίμου ἔργασίας, δὲν ἀπέλιπεν ἡ σπινθηροβλῆς λάμψις.

Ο Βλάχος δοτείς διεκρίθη διὰ τὸ συγγραφεῖν δρός, τὴν ἀκριβολογίαν καὶ γλυφόυρητητα, δοτείς ἡτοις κάτεος τέλειος τῆς γλώσσης μας, ὑπῆρξεν ἀμείλικτος διώκτης τοῦ ψυχαρισμοῦ καὶ τῶν ἐπιπολαίων νεωτερισμῶν ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ε Σ Π Ε Ρ Α

Φύσ' ἀγεράκι γλυκὰ στὸ πανί μου,
Γλύπτρα βαροκοῦλα στὰ κρύα νερά,
Νύχτωσε, καὶ μὲ προσμέν' ἡ καλή μου.
Φύσ' ἀγεράκι καὶ δός μου φτερά.

* *

Φεύγουν τὸ ἀστέρια ζευγάρι, ζευγάρι
Σ' τὸ ζαφειρένιο βαθὺν οὐρανό,
Καὶ ντροπαλὸ τὸ ἀσημένιο φεγγάρι
'Απὸ τὸ μαῦρο προβάλλει βουνό . . .

* *

Σώπασ' ὁ γρῦλλος, τὸ ἀηδόνι λουφάζει,
Μόνο ἡ καλή μου γιὰ μὲ ἀγρυπνεῖ
Καὶ ἡ καρδιά σιγὰ μὲ φωνάζει
Καὶ ἡ ψυχὴ τῆς γιὰ μένα πονεῖ.

* *

Πέτα, βαροκοῦλα μου, φύσ' ἀγεράκι,
Φτάσαιμε, φάνηκ' ἡ ἀκρογιαλιά,
Φάνηκε, νάτο, τὸ ἀσπρό στητάκι
Καὶ ἡ γλυκειά θὰ φανῇ ἀγκαλιά . . .

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η Société Nationale des Beaux-Arts, ἐπὶ τῇ τριακονταετῇ ἀμφιετηρίδι τῆς ἐν τῇ φετεινῇ ἔκθεσει περίλαβε τὴν ἀναδρομικὴν ἐπίδειξιν ἔργων ἐνδέξων νεκρῶν καλλιτεχνῶν. Παρουσίασε πάντοτε τὰ δύο καλλιτεχνικὰ στρατόπεδα τῶν νέων ἀναζητήσεων καὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς σπουδῆς. Εἰς τὰς προηγουμένας ἔκθεσις παρατηρεῖτο κάποια μονοτονία: εἰς τὴν ἔφετεινὴν διηγήσαμδε τῶν δύο σχολῶν παρουσιάζει ἐν ἀρμονικὸν σύνολον. Ἐξετέθησαν ἔργα ἀποδικόντων καλλιτεχνῶν, ἐν οἷς τοῦ Καρόλου Duran, τοῦ Cazin, τοῦ Carrière, τοῦ Stevens καὶ τῶν ἰδρυτῶν τῆς Rové, Μεσσονίε καὶ Πυρίς ντὲ Σαδάν.

Ἐκ τῶν ἔργων τῶν ζώντων καλλιτεχνῶν ἀναφέρουν οἱ κριτικοὶ εὐφήμως τοὺς πίνακας τοῦ Ραφαέλου, ἐκ δὲ τῶν σημειούντων πρόδων καὶ ἐπαναστατικὸν ἔχόντων χαρακτῆρα κατὰ τὴν τεχνοτροπίαν, τοὺς Suréda, Malherbe, Nillet καὶ Eliot.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Société Internationale ἐν τῇ αἴθουσῃ Georges Petit, τὰ γλυπτικὰ ἔργα εἶνε τὰ καλλίτερα, ἀλλων μὲν καλλιτεχνῶν τολμηρῶν εἰς ἔκφρασιν ἐμπρεσιονιστικήν, ἀλλων δὲ συντηρητικῶν ὡς πρὸς τὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀπόψεις τῆς τέχνης. Ἐκ τῶν ζωγραφικῶν ἔρ-

γων διεκρίθη μία ἀπεικόνισις κυρίας παρὰ τὴν θάλασσαν τοῦ ζωγράφου Gumery, τὰ τοπεῖα τοῦ Marec καὶ αἱ προσωπογραφίαι τοῦ Burnand. Ἐκ τῶν γλυπτικῶν, καλλίτερα ἐκρίθησαν ἐν γυμνὸν τοῦ Baqué, μία προτομὴ μικρᾶς κόρης τοῦ Blondat καὶ μία νεωτεριστικοῦ τύπου μάσκα τοῦ κ. Berthoud.

Ἡ ἔκθεσις τῶν Independants περιέλαβεν ἐν δλφ5000 πίνακες καὶ 100 ἔργα γλυπτικῆς. Ἀπετελέσθη μία ποικιλὴ συγκέντρωσις καλλιτεχνῶν σοφῶν καὶ τολμηρῶν, ἔργαζομένων ἀλλῶν ἐξ ἐνστίκου καὶ ἀλλῶν μελετητῶν, μεταρρυθμιστῶν καὶ παραδόξων. Μία προσπάθεια νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν τέχνην ἐκείνα τὰ δποία αὐτὴ δὲν ἥμπορει νὰ τοις δώσῃ. Μία ἀναζητήσις τῆς συγκινήσεως ἐν τῇ σκέψει, μία ἀνωτέρα ἀντίληψις καὶ πολλὴ φιλοδοξία, εἰνε τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν νεωτέρων προσπάθειῶν.

Ἐις τὸ Μουσεῖον τῶν Διακοσμητικῶν τεχνῶν διωργανώθη ἡ ἔνδεκάτη ἔκθεσις τῆς «Société des Artistes Décorateurs». Δὲν διαφέρει τῶν προηγουμένων ἔκθεσεων. Προεκάλεσε ἀρκετὸν ἐν τούτοις ἐνδιαφέρον, ὡς ἐκ τῆς συμμετοχῆς ίκανῶν καλλιτεχνῶν.

Οἱ Οὐμορισταὶ ζωγράφοι εἰς τὴν Στοάν τῆς